

24 juni 2010 – Jeugdig Europa

Stand van zaken EU-strategie en consultatieronde

Ellen Desmet

Kenniscentrum Kinderrechten vzw

Overzicht

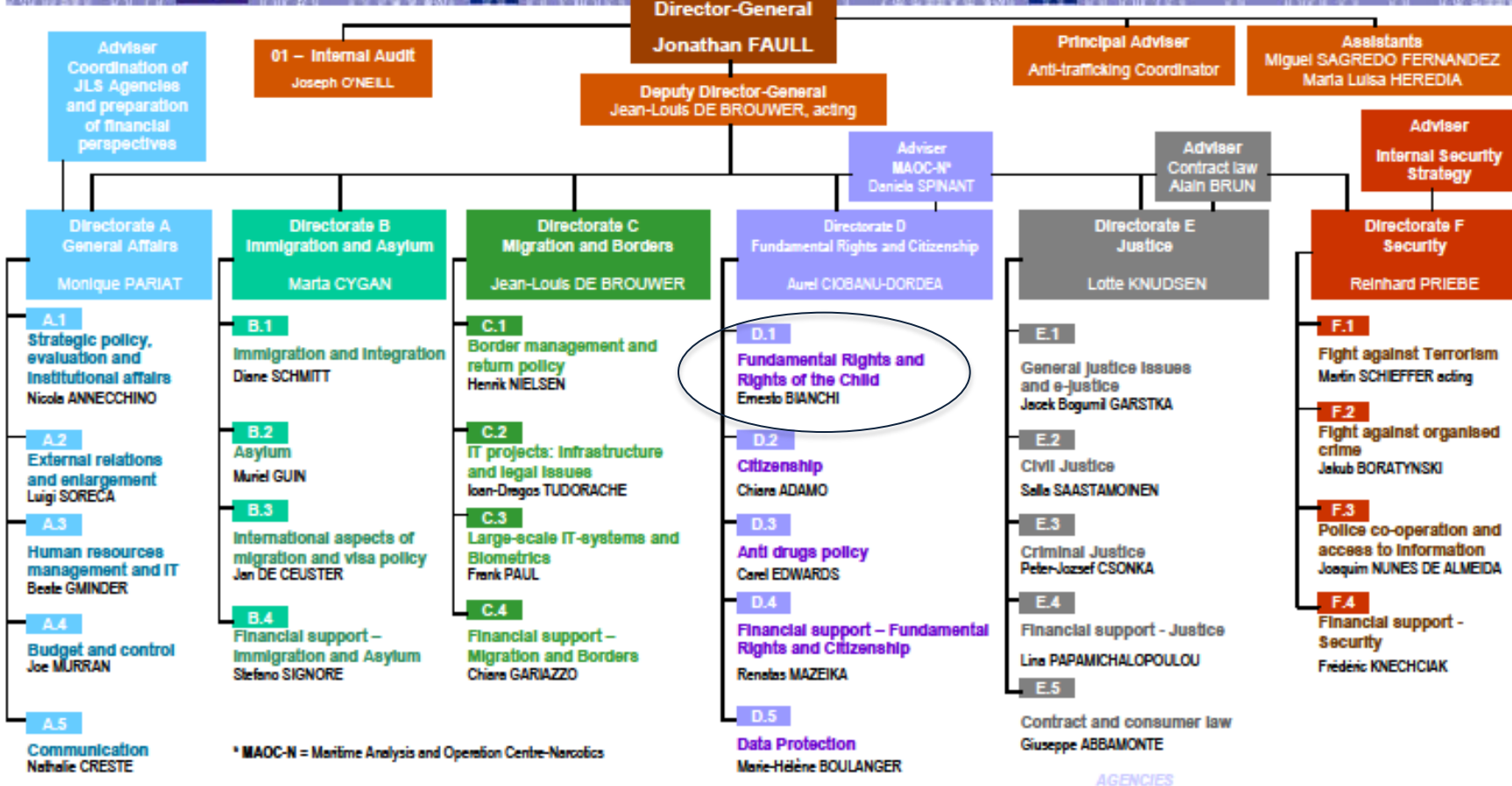
- I. Inleiding
- II. Rechtsgrond
- III. Mededeling “Naar een EU-strategie voor de rechten van het kind” (2006)
- IV. Stand van zaken
- V. Consultatieronde
- VI. Stof tot discussie

KEKI

I. Inleiding

- Vroeger
 - Beperkte maatregelen
 - Terughoudendheid
- Recent meer aandacht voor kinderrechten
 - Meer wetten en beleid met directere impact op kinderen
 - Vagere grenzen tussen EU- en nationale bevoegdheden
 - Grensoverschrijdende problemen
 - Kinderen = de toekomst

(Stalford & Drywood 2009)

II. Rechtsgrond

- Vroeger: geen rechtsgrond voor kinderrechten in EU-verdragen
- EU-lidstaten gebonden door Verdrag inzake de Rechten van het Kind (1989) en de Facultatieve Protocollen (2000)
 - ↔ Europese Unie zelf

KEKI

II. Rechtsgrond

- **Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (2000/2007)**
 - Rechten van het kind (art. 24)
 - Recht op bescherming
 - Recht op participatie (cf. art. 12, 1 VRK)
 - De belangen van het kind als eerste overweging (cf. art. 3 VRK)
 - Recht op regelmatig contact met beide ouders (cf. art. 9, 3 VRK)
 - Recht om het verplichte onderwijs kosteloos te volgen (art. 14(2))
 - Verbod van discriminatie op grond van o.a. leeftijd (art. 21(1))
 - Verbod van kinderarbeid (art. 32)

II. Rechtsgrond

- **Verdrag van Lissabon (2007)**
 - In werking getreden op 1 december 2009
 - Wijzigt
 - Verdrag van Rome (EG-verdrag ,1957)
 - Nu: “Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie”
 - Verdrag van Maastricht (EU-verdrag, 1992)
 - Of “Verdrag betreffende de Europese Unie”

→ Geconsolideerde versie

II. Rechtsgrond

- **Geconsolideerde Versie Verdrag betreffende de Europese Unie**
 - Doelstellingen (art. 3(3) al. 2)
 - “De Unie ... bevordert ... de bescherming van de rechten van het kind”
 - Externe betrekkingen (art. 3(5))
 - De Unie draagt bij tot “de bescherming van de mensenrechten, in het bijzonder de rechten van het kind”
 - Eerbiediging van het internationaal recht (VRK)

II. Rechtsgrond

- Handvest van de Grondrechten verkrijgt dezelfde juridische waarde als verdragen (art. 6(1))
 - Bindend voor de Europese instellingen
 - Binden voor de lidstaten bij uitvoering van Europese wetgeving
 - > Toezicht door Europees Hof voor Justitie
- De Europese Unie treedt toe tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (art. 6(2))
 - Toenemende rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens inzake kinderrechten
 - Cf. Theseus database

II. Rechtsgrond

- **Geconsolideerde Versie Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie**
 - Het Europees Parlement en de Raad stellen maatregelen vast ter bestrijding van
 - de handel in kinderen (art. 79(2)(d))
 - de seksuele uitbuiting van kinderen (art. 83(1))

KEKI

II. Rechtsgrond

- **Besluit**
 - Geen algemene/nieuwe bevoegdheid inzake kinderrechten
 - Maar verplichting om grondrechten te respecteren
 - Kinderrechten in overweging nemen in alle EU-wetgeving en -beleid (*mainstreaming*)
 - Bepaalde bevoegdheden om specifieke maatregelen te nemen inzake kinderrechten
 - Subsidiariteitsbeginsel
 - Evenredigheidsbeginsel
 - Geen inbreuk op bevoegdheden van lidstaten

III. Mededeling 2006

- Achtergrond
 - Europese Commissie, Strategische Doelstellingen 2005-2009
 - De effectieve bescherming van de rechten van kinderen = bijzondere prioriteit
 - Europese Raad, voorzittersconclusies maart 2006
 - Verzoekt de lidstaten om de nodige maatregelen te treffen om kinderarmoede snel aanzienlijk te verminderen
- > Mededeling “Naar een EU-strategie voor de rechten van het kind” van 4 juli 2006

III. Mededeling 2006

- Wat?
 - Voorstel om algemene EU-strategie te ontwikkelen
 - Om de rechten van het kind in het interne en externe EU-beleid te bevorderen en te waarborgen
 - Om de lidstaten te ondersteunen op dit gebied
- Waarom?
 - Kinderrechten nog lang niet altijd gerespecteerd & vaak niet in basisbehoeften voorzien van elk kind in EU
 - EU kan “essentiële en fundamentele meerwaarde” bieden
 - Al verschillende maatregelen; nood aan doeltreffendheid

III. Mededeling 2006

- Zeven specifieke doelstellingen
 1. Bestaande activiteiten benutten en in dringende behoeften voorzien
 2. Prioriteiten stellen voor toekomstige EU-maatregelen
 3. Kinderrechten tot vast onderdeel van EU-maatregelen maken (*mainstreaming*)
 4. Efficiënte coördinatie- en overlegprocedures ontwikkelen
 5. De capaciteit en deskundigheid inzake kinderrechten vergroten
 6. De communicatie over kinderrechten verbeteren
 7. Kinderrechten bevorderen in buitenlandse betrekkingen

KEKI

III. Mededeling 2006

- Middelen en rapportering
 - Commissie: nodige personele en financiële middelen
 - Voortgangsverslag

- Conclusie
 - De Commissie
 - zal algemene strategie ontwikkelen
 - roept lidstaten, Europese instellingen en andere betrokken partijen op om actief mee te werken

KEKI

IV. Stand van zaken

Cf. State of Play november 2009

1. Bestaande activiteiten benutten en in dringende behoeften voorzien

Kinderrechten in EU-programma's

- Daphne III / Grondrechten en Burgerschap / Europees initiatief voor democratie en mensenrechten / Thematisch programma “Investeren in mensen” / Safer Internet Programme

Extra (dringende) maatregelen

- Eén telefoonnummer voor kindershulpijnen (eind 2006)
- 116000: vermiste kinderen (feb. 2007)
- 116111: kindershulpijnen (okt. 2007)

IV. Stand van zaken

- Steun om gebruik van creditcards bij betaling van pornografische beelden van kinderen op internet tegen te gaan (2006)
- Financiering van European Financial Coalition against Commercial Sexual Exploitation of Children Online (2009)
- Actieplan voor kinderen in ontwikkelingssamenwerking (2007)
- [Cf. Buitenlandse betrekkingen]
- Aansturen op bundeling van maatregelen inzake kinderarmoede in EU (2007)
- [Bv. EU Task-Force on Child Poverty and Child Well-Being; Europees jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting 2010]

IV. Stand van zaken

2. Prioriteiten stellen voor toekomstige EU-maatregelen

- Effect van bestaande EU-maatregelen toetsen (2007-8)
 - Contract voor studie “Evaluation of the impact of the EU instruments affecting children's rights with a view to assessing the level of protection and promotion of children's rights in the EU” (2010)
- Consultatiedocument (2008)
 - Consultatiedocument (2010)
- Vergelijkbare gegevens rond kinderrechten verzamelen (vanaf 2007)
 - Rapport Fundamental Rights Agency “Developing Indicators for the protection, respect and promotion of the rights of the child in the EU” (2009)

IV. Stand van zaken

3. Kinderrechten tot vast onderdeel van EU-maatregelen maken

- Kinderrechten als uitgangspunt bij wetgevende en niet-wetgevende maatregelen die gevolgen kunnen hebben voor kinderen
 - Intern beleid: Child Rights Unit
 - Maar beperkte capaciteit
 - Extern beleid
 - Gebruikerskit ivm mainstreaming ism UNICEF

IV. Stand van zaken

4. Efficiënte coördinatie- en overlegprocedures ontwikkelen

- Europees Forum voor de Rechten van het Kind (2006)
 - Vier fora sinds juni 2007
 - Stuurgroep
 - Discussie- en werkplatform op internet (2006)
 - Niet
 - Kinderen betrekken bij besluitvorming (vanaf 2007)
 - Twee EU Flash Eurobarometer studies (2008 en 2009)
 - Focusgroepen
- > voldoende om kinderen werkelijk te betrekken in besluitvorming?

IV. Stand van zaken

- Interdepartementale werkgroep en coördinator voor de rechten van het kind (2006)
 - Interdepartementale werkgroep
 - Coördinator

5. De capaciteit en deskundigheid inzake kinderrechten verhogen

- Nodige vaardigheden en instrumenten voor wie meewerkt aan het mainstreamen van kinderrechten
 - DG RELEX: Training “Operationalising the Rights of the Child in EU External Action”

IV. Stand van zaken

6. Communicatie over kinderrechten verbeteren

- Communicatiestrategie over kinderrechten (vanaf 2007)
 - Nog niet
- Op kindvriendelijke manier informatie over kinderrechten verstrekken (vanaf 2007)
 - Kindvriendelijke website in ontwikkeling

KEKI

IV. Stand van zaken

7. Kinderrechten bevorderen in buitenlandse betrekkingen

- De actieve rol van de EU in internationale fora voortzetten en uitbreiden
 - EU-richtsnoeren inzake kinderen in gewapende conflicten (2003/2008)
 - EU-richtsnoeren inzake de rechten van het kind (2007)
 - Mededeling “Een bijzondere plaats voor kinderen in het externe EU-acties” [sic] (2008)

KEKI

IV. Stand van zaken

- **Input van Europese instellingen**
 - Europees Economisch en Sociaal Comité
 - Advies december 2006
 - “Regrets that the Communication does not indicate that the strategy will commit to minimum standards and include comprehensive objectives with clear targets and timelines”
 - “Regrets that more attention is not paid to the situation of the girl child, children with disabilities and migrant, asylum seeker and refugee children”
 - “Calls for a greater emphasis in the strategy on the need for Member States to implement with a sense of urgency their existing ... commitments to children’s rights”, in particular under the UNCRC
 - “Calls for the development of the Strategy to take into account the diversity of children”, with focus on child poverty and discrimination

IV. Stand van zaken

– Europees Parlement

- Niet-wetgevende resolutie (januari 2008)
- Specifieke budgetlijn
 - Implementatie van de Mededeling van 2006
 - Kinderspecifieke projecten
 - NGO netwerken
- Effectief monitoring systeem
- Child and Youth Report
- Geweld / armoede – discriminatie / kinderarbeid / kinderen in gewapende conflicten

KEKI

IV. Stand van zaken

- Europese Commissie: Issue paper
- Europese Raad: Programma van Stockholm (2009)
 - “De Unie moet ten aanzien van de rechten van het kind een ambitieuze strategie uitstippelen.”
 - Verzoekt de Commissie “maatregelen ter bescherming en bevordering van de rechten van het kind te bedenken, waarbij de Unie zelf voor een meerwaarde kan zorgen.”
 - Speciale aandacht voor kinderen in een bijzonder kwetsbare positie.

KEKI

IV. Stand van zaken

- **Evaluatie NGO's**
 - Gemengde balans
 - Weinig coördinatie binnen de Commissie
 - Weinig engagement van de lidstaten
 - Gebrek aan politiek leiderschap

(Eurochild 2010)

KEKI

V. Consultatieronde

Raadplegingsdocument: Mededeling inzake de Rechten van het Kind (2011-2014)

- Doel van de mededeling
 - “Further advance the EU Strategy on the Rights of the Child”
- Doel van de consultatie
 - Aangeven van concrete maatregelen op EU-niveau met werkelijke toegevoegde waarde
 - Inzicht voor de Commissie in concrete ervaringen
 - Focus op betrouwbare data, feitelijke informatie en concrete voorbeelden

V. Consultatieronde

- Voor wie?
 - Vooral individuen en organisaties die bezig zijn met kinderrechten
- Wanneer?
 - Van 11 juni tot 20 augustus 2010
- Commissie verslag
- Bijdragen worden verwerkt in nieuwe mededeling (eind 2010)

V. Consultatieronde

I. Evaluatie van vroegere initiatieven

- Mededeling “Naar een EU-strategie” van 2006?
- EU-instrumenten om kinderrechten te waarborgen en te bevorderen?
 - Bv. wetgeving, soft law, financiële bijstand , uitwisseling van best practice
- > output?

KEKI

V. Consultatieronde

II. Situatie in de praktijk

1. Kindvriendelijke justitie

- Problemen?
- Concrete initiatieven? Rol van EU?
- Good practices / cross border initiatieven?
- Technologische middelen?

2. Justitieel beleid om kinderrechten te waarborgen

- Familiebemiddeling
- Burgerlijke staat
- Minimumstandaarden voor beslissingen rond ouderlijke verantwoordelijkheid
- Adoptie

V. Consultatieronde

3. Kwetsbare groepen kinderen
 4. Geweld tegen kinderen
 5. Kinderarmoede
- Wie? Gegevens?
 - Activiteiten van organisatie? Problemen?
 - Good practices/cross border initiatieven?
 - Concrete initiatieven? Rol van EU?

KEKI

V. Consultatieronde

III. Andere vragen

1. Communicatie
 - Manieren om effectief over kinderrechten te communiceren?
2. Kinderparticipatie
 - Good practices?
 - Hoe kinderpaticipatie mbt EU-strategie verbeteren?
3. Overige
 - Andere thema's in EU-strategie?

KEKI

VI. Stof tot discussie

- 1. Welke prioriteiten met betrekking tot kinderrechten ziet Vlaanderen, die op een Europees strategisch niveau dienen aangepakt en ingebed te worden?*
- 2. Hoe kan de EU de inspanningen van de lidstaten op het gebied van kinderrechten (beter) ondersteunen?*

KEKI

VI. Stof tot discussie

- Kader / uitgangspunten?
- Bescherming vs. autonomie en participatie?
- Rol van Verdrag inzake Rechten van het Kind?
- Link met Europees jeugdbeleid?
- Politieke wil?
- Middelen?
- Cf. Parlementaire vraag voor Commissie:
“Are you willing to move away from an issue-based approach to providing strategic direction and supporting implementation of a children’s rights perspective across EU policy, legislation and programming?”

Bedankt

Vragen?

www.keki.be

KEKI